

Recensió

Frankenstein o el Prometeu modern

L'autora: Mary Wollstonecraft Shelley

Va néixer el 1797 a Londres i va morir el 1851 en aquesta mateixa ciutat. Va ser una destacada escriptora durant el Romanticisme en la literatura anglesa. Era filla única de la famosa feminista Mary Wollstonecraft, autora del llibre *Drets de la dona* i de teòric anarquista William Godwin, també filòsof i novel·lista. El 1816 es casà amb Percy Shelley, famós poeta romàntic. Mary Shelley, el seu marit, Lord Byron i Keats foren les figures principals a la segona generació del Romanticisme anglès.

Coneguda sobretot pel fet d'ésser la creadora del cèlebre personatge de *Frankenstein*, en la seva novel·la, popular a tot arreu, *Frankenstein o el Prometeu modern* (1818). Això no obstant, la seva segona obra, *Valperga* (1823), ha estat considerada per la crítica superior a l'anterior des del punt de vista literari, tot i que mai ha estat tant famosa com *Frankenstein*.

Característiques bàsiques del Romanticisme

Les literatures modernes comencen amb el **Romanticisme**. Aquest és un moviment que es caracteritza per la importància que concedeix a la llibertat artística, a la personalitat de cada escriptor i a les seves sensacions i emocions. Això comporta l'abolició de les regles normatives i els gèneres literaris posats de moda al segle XVIII. S'abandona la tradició clàssica, el culte per l'antiguitat i la mitologia. Sorgeix, en canvi, l'admiració per l'Edat Mitjana, pels països exòtics i per la natura bàrbara i salvatge. El paisatge cobra unes dimensions desconegudes fins aleshores: nocturns, cementiris, ruïnes, torments, etc. El Romanticisme dóna entrada a un món fantàstic que el Neoclassicisme rebutjava.

En el teatre es revaloritzen **Shakespeare**, **Lope** i **Calderón** de la Barca, mentre que es protesta contra el teatre normatiu i acadèmic del segle XVIII. En la poesia es posen de moda els cants i les narracions populars. S'estudia minuciosament el folklòric; els romanços es divulguen, igual que les balades, per creure que eren poesia natural i no artística.

En la novel·la es busquen les emocions i passions enèrgiques. Es creu que la millor manera per expressar una emoció és posar molts adjectius, i els més extrems sobre el que s'estigui parlant, i en això, a **Frankenstein o el Prometeu modern** es veu molt clarament.

La literatura, també com a reacció contra el cosmopolitisme dels clàssics i contra l'imperialisme napoleònic, es fa més nacional i diferent.

El Romanticisme s'estén aproximadament des del 1800 al 1850. Aquest moviment apareix en totes les arts, ja sigui pintura, amb autors com **Friedrich** o música amb **Beethoven**.

Resum i comentari del llibre

Naixement de l'obra:

La nit del 15 de juny de 1816 és una referència important que vincula clarament el Romanticisme i els orígens de la literatura de terror. Aquella nit, a Villa Diodati, un poblet prop de Ginebra, a Suïssa, es trobaren reunits Lord Byron, M. Lewis, John Polidori, Mary Shelley i el seu espòs, que varen fer una aposta per veure qui d'ells podia escriure una bona història de terror. El joc va donar uns fruits extraordinaris: Mary W. Shelley crearà la seva novel·la Frankenstein, o el Prometeu modern (1818) i John William Polidori publicarà El vampir (1819), la primera narració de terror en què apareixerà la figura del mort vivent que tanta literatura ha generat especialment a partir de Dràcula (1897) de Bram Stoker.

Victor Frankenstein és un estudiant de medecina, que ha passat una infància molt feliç, i que un dia es trasllada a la Gran Bretanya per completar els seus estudis de medecina. Allí s'apodera d'ell la idea de retornar un cos humà mort a la vida, i es tanca durant mesos i anys a un laboratori fins que aconsegueix crear el seu objectiu, però un cop creat, a causa de l'horrible aspecte del que ell anomenarà monstre, l'abandona. Passa un temps angoixat per la idea que la seva creació és viva, fins que poc a poc van morint tots els membres de la seva família a mans de la seva creació. El monstre el va a buscar i decideixen fer-li una companya, però en l'últim moment, Frankenstein es fa enrere i el monstre queda sol. Aquest es jura prendre venjança als humans i els declara la guerra. Frankenstein decideix perseguir-lo fins la mort, i acaba morint. Quan el monstre se n'assabenta, també ell mor, en aquest cas, suïcidant-se. El llibre el relata una tercera persona, que copia una per una les paraules que Frankenstein li dicta en un vaixell del pol Nord poc abans de morir.

La relació entre creat i creador

El títol del llibre té relació amb la mitologia grega (Prometeu és un personatge mitològic grec que es vol venjar de Zeus, el seu creador, matant-lo). El creador, que al llibre és Victor Frankenstein, s'arrepenteix tard de la seva obra i ho acaba pagant amb la mort, mentre que el monstre, que només busca la felicitat que mai ha pogut tenir, se sent frustrat i li fa pagar la seva frustració al seu creador.

El monstre per ell mateix no és dolent ni busca ser malvat, però a causa de la seva lletgessa acaba odiant a qui el va crear, perquè tothom li té por i el jutgen pel seu aspecte i no pel seu cor, i això el fa sentir tant sol i oblidat que ho paga amb la violència, que és la seva única arma. Tot i això, en els seus moments de fúria i de pau, sempre considera el seu creador com un ésser superior i adorable, com si fos el seu Déu.

El creador, per la seva part, només busca la satisfacció personal de poder superar els límits de la ciència, però quan s'adona del que crea és massa tard i se sent incapaç de reaccionar. Després, fuig conscient del que ha fet i busca refugi en la seva família, intentat despreocupar-se del monstre que el durà a la mort. Mentre la creació l'anomena Déu, ell anomena el monstre Dimoni, perquè el veu com la reencarnació del mal.

El progrés científic:

És un dels temes que més tracta l'obra. Gràcies al progrés de la ciència, o també per culpa seva, quan Frankenstein deixa de ser nen i s'interessa per la medecina cada cop més, veu que necessita implicar-se en aquest progrés. És capaç d'estar-se mesos i mesos tancat en una habitació sense parlar amb ningú pel sol fet de poder superar la ciència, i s'oblida del món exterior, fins al punt que emmalateix greument i gairebé no se n'adona, capficat com està en la seva creació.

Després de donar-li vida, veu que no pot aturar la ciència i això es transforma en un malson constant que el durà a patir diverses malalties fins a embogir per la criatura que ha creat.